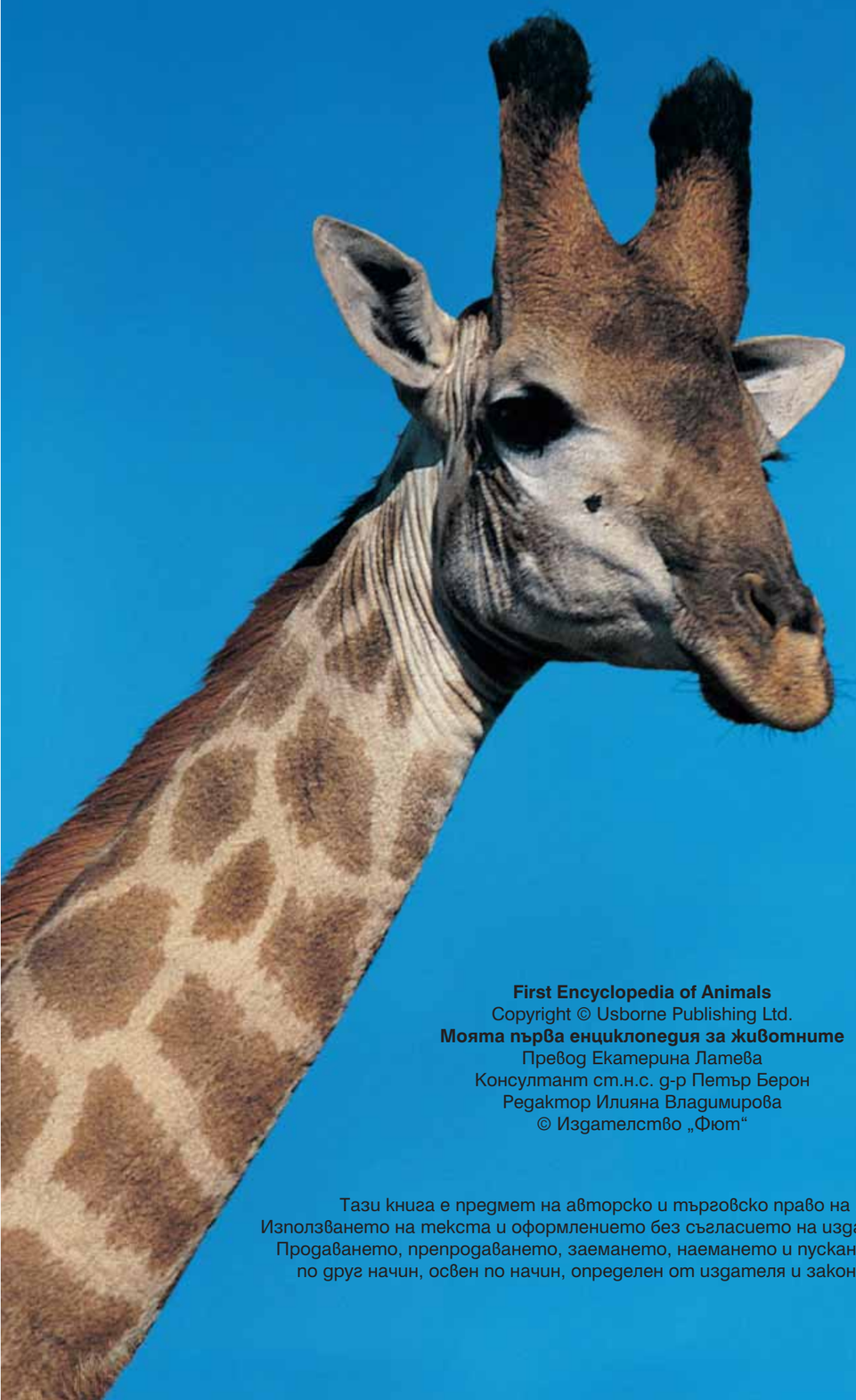
МОЯТА ПЪРВА ЕНЦИКЛОПЕДИЯ ЗА ЖИВОТНИТЕ

Текст Пол Даусуел
Оформление Карън Томлинс и Вериндер Бейчу

First Encyclopedia of Animals
Copyright © Usborne Publishing Ltd.
Моята първа енциклопедия за животните
Превод Екатерина Латева
Консултант ст.н.с. д-р Петър Берон
Редактор Илияна Владимирова
© Издателство „Фют“

Тази книга е предмет на авторско и търговско право на издателя.
Използването на текста и оформлението без съгласието на издателя е забранено.
Продаването, препродаването, заемането, наемането и пускането в обръщение
по друг начин, освен по начин, определен от издателя и закона, е забранено.

Съдържание

4 Светът на животните

Бозайници

6 Бозайници
8 Какво има за вечеря?
10 Нощни бозайници
12 Игра на криеница
14 Как оцеляват животните
16 Живот на групи
18 Малките на бозайниците
20 Морски бозайници

Птици

22 Птици
24 Окраска
26 Във въздуха
28 Тела и човки
30 Птичият език
32 Гнезда и малки

Влечуги

34 Влечуги
36 Хвани и не пускай!
38 Необичайни сетива
40 Защитата на влечугите
42 Малките на влечугите

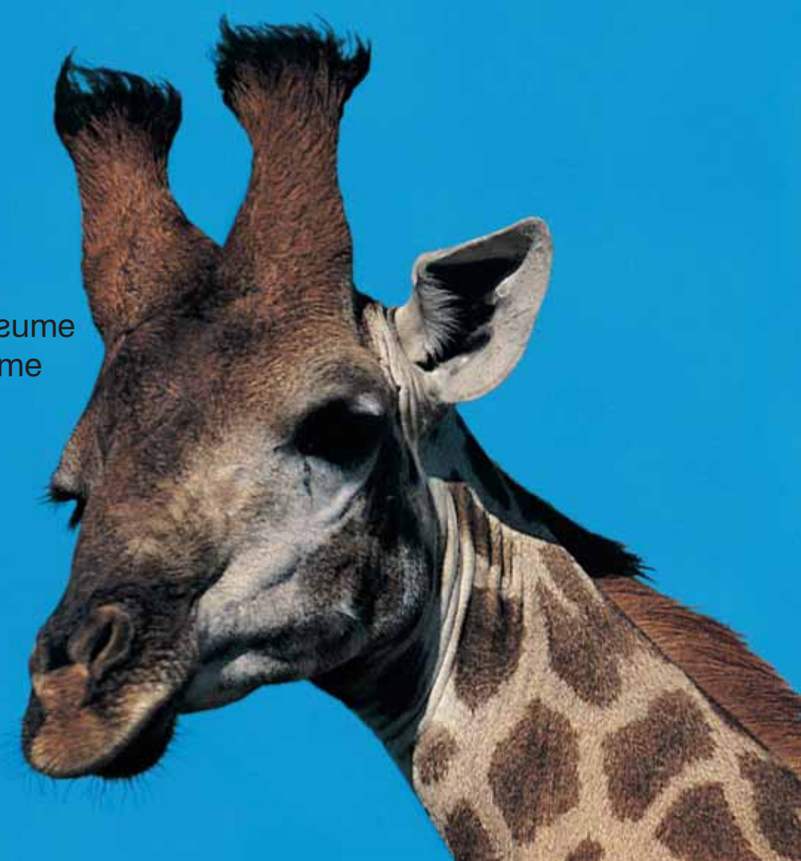
Безгръбначни животни

44 Безгръбначни животни
46 Размножаване
48 Хранене
50 Цветове и измами
52 Пеперуди

Живот в морето

54 Живот в морето
56 Размножаване
58 Морски ловци
60 Морски чудовища
62 Коралови рифове

64 Индекс

Светът на животните

На нашата планета живеят милиони видове животни. Те се различават много помежду си, но имат и общи белези, според които се разделят на групи. От тази книга ще научите важни подробности за пет групи, обособени по различни признаци.

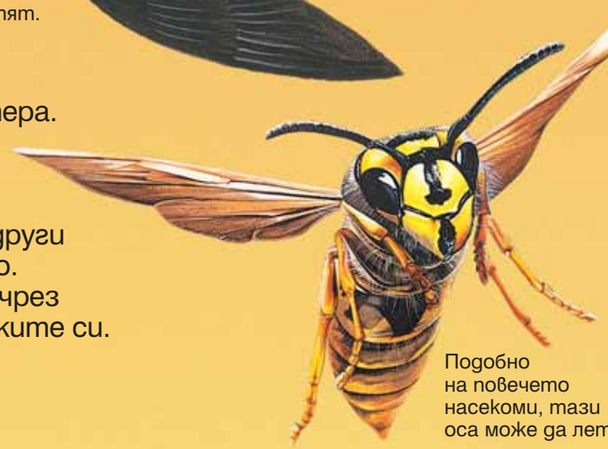
Тялото на птиците е с форма, която им помага да летят.

Бозайници

Бозайниците раждат малките си и ги изхранват с мляко. Имат четири крака и почти всички са окосмени – имат козина или косми. Бозайниците живеят навсякъде по света – от полярните райони до горещите пустини.

Птици

Птиците са покрити с пера. Всички птици имат два крака и две крила, но не всички летят. Някои плуват отлично, други тичат удивително бързо. Всички се размножават чрез яйца и се грижат за малките си.

Подобно на повечето насекоми, тази оса може да лети.

Влечуги

Влечугите имат суха люспеста кожа. Почти всички се размножават чрез яйца, които снасят на сушата. Живеят предимно в страните с топъл климат, но се срещат и в останалите части на света.

Хамелеонът може да променя цвета си, за да остава незабележим сред околната среда.

Безгръбначни животни

Някои животни имат гръбначен стълб, но други – нямат. Гръбначни животни са бозайниците, птиците, влечугите, земноводните (жаби, тритони и други) и рибите. Безгръбначните животни са изключително многобройна група. Планетата ни гъмжи от насекоми, паяци, многоножки и т.н.

Безгръбначните животни са изключително разнообразни. Това пълзящо животинче се нарича стоножка (скрипя).

Водни животни

Според средата, която обитават, животните се делят на две големи групи. Част от тях обитават сушата, други са се приспособили да живеят във водата. Водните животни са много разнообразни – различни видове риби, медузи, миди, раци, някои бозайници като делфини и тюлени.

Като всички риби, рибата зебра диша под водата.

Бозайниците са много грижовни към малките си. Майката на тези лъвчета не позволява да им се случи нищо лошо.

Живот на групи

Много животни живеят заедно, на групи. Това улеснява набавянето на храна или отглеждането на малките, или осигурява добра защита, от която се нуждаят дори и най-големите животни.

Прерийни кученца се подушват, за да се разпознаят.

Зебрите

Зебрите, както повечето тревопасни животни, живеят на малки семейни групи, които се състоят от мъжка зебра, няколко женски и техните малки. Отделните семейства са част от едно голямо стадо.

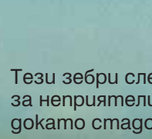
Зебрите се душат и потъркват с носове, за да се уверят, че са от едно семейство.

Тези зебри са част от голямо стадо, което може да наброява няколкостотин животни.

Семейни връзки

Прерийните кученца обитават прериите на Северна Америка. Живеят в подземни дупки на големи семейни групи. Когато две прерийни кученца се срещнат, те се подушват. По миризмата познават дали са от едно и също семейство.

Тези зебри следят за неприятели, докато стадото пасе.

Лъвовете

От дивите котки само лъвовете живеят на групи. В групата има разпределение на задълженията. Мъжкарите охраняват територията на групата. Лъвиците ловуват по две-три заедно – едни устройват засада, а другите отвличат вниманието на жертвите. Освен това лъвиците хранят малките и се грижат за тях.

Групата на лъвовете се нарича прайд.

Двойка гибони

Гибоните

Гибоните живеят на семейства. Мъжкият и женската остават заедно цял живот и на всеки две или три години имат по едно малко. Малките гибончета остават с родителите си около шест години. Всеки член на семейството търси храна сам, но за да не се загубят един друг в гъстата джунгла, гибоните непрекъснато надават викове.

Птичият език

Птиците си разменят различни съобщения чрез песните и другите звуци, които издават. Но това не е единственият начин за „разговор“ помежду им. Езикът на тялото им е също много изразителен.

Песента на птиците

Всички птици издават викове, но само пойните птици изпълняват сложни мелодии. Обикновено мъжките птици пеят, за да привлекат партньорка, или за да покажат, че владеят определена територия.

Облитайки своята територия, ливадната чучулига пее. Песента ѝ предупреждава другите мъжки ливадни чучулиги да не навлизат в територията ѝ.

Танци

Подобно на рибояда вдясно много мъжки птици „танцуват“, за да привлекат партньорка. Ако женската птица хареса танца му, тя ще приближи мъжкия и с клюна си ще докосне шията му.

На тези илюстрации е показан танцът на ухажването при гмурците.

Мъжкият гмурец повдига и извива криле в дъга.

Мъжкият и женската поклащат глава един срещу друг.

Гмурците си предлагат един на друг водорасли.

Този мъжки рибояд се опитва да привлече вниманието на партньорката си. Той пристъпва на място и вдига високо във въздуха яркосините си крака.

Демонстрации

Някои мъжки птици привличат партньорка, като демонстрират удивителните си багри. Азиатският рогат фазан демонстрира красотата си, като издува яркочервено-сините кожни гънки на гърдите си.

От двете страни на шията мъжкият пременен тетрев има кожни торбички. Когато тетревът ги изпълни с въздух, те се издуват и заблестяват с яркожълтия си цвят.

Мъжки азиатски рогат фазан демонстрира красотата си.

Гнездо на любовта

Мъжка беседкова птица (яркосинята) се опитва да привлече женската.

Мъжката беседкова птица прави сред тревите малка вдлъбнатина и я украсява с дребни пъстри и ярки предмети – копчета, стъкълца, черупки, пера. Когато наблизо кацне женска, мъжкият грабва в човка един от тези предмети и започва да подскача около женската.

Пази се!

Птиците използват разнообразни сигнали, за да изплашат враговете си. Някои се преструват на по-големи, като разперват крила и повдигат перата си. Това стряска нападателя и той отстъпва, без дори да се стигне до схватка.

Филипински орел предупреждава, че е готов да нападне, като повдига перата си.

Безгръбначни животни

Светът около нас гъмжи от разнообразни дребни безгръбначни животни, които летят, подскачат или пълзят. Към тази група се отнасят повече от 4/5 от известните ни видове животни. Тя се дели на по-малки групи, най-многобройна сред тях е групата на насекомите. Тук може да видите някои представители на този миниатюрен и удивителен свят.

Насекоми

И пчелата, и водното конче са насекоми, но се различават много по външност и поведение. Пчелите например живеят в големи групи (колонии), докато водното конче живее само.

Водното конче (вляво) и пчелата (вдясно) се различават много помежду си, но и двете са насекоми.

Всички възрастни насекоми имат тяло, членено на три части – глава, гърди и коремче, и шест крайника, които също са съставени от членчета (сегменти). Насекомите имат двойка антени на главата, повечето на определен етап от развитието си притежават и крила.

Паяци

Паяците не са насекоми. Те принадлежат към група безгръбначни животни, наречени паякообразни. Паяците нямат крила, имат осем крака, а тялото им се състои от две части. Много паяци плетат паяжини, за да ловят храната си.

Паякът златен тъкач е един от най-големите паяци в Австралия. Женската достига дължина до 45 мм.

Охлюви

Повечето охлюви имат твърда черупка, в която прибират тялото си. Черупката ги защитава от врагове. Охлювите, които обитават сушата, се спотайват на влажни места, например под листата. Някои охлюви живеят във водата. Езикът им е назъбен като пила, за да могат да стриват растенията, с които се хранят.

Този охлюв се нарича горски охлюв. Както всички охлюви, той се придвижва, като пълзи с мускулестия си крак, овлажняван от слуз.

Чифтосване на две стоножки от тропичните гори.

Крак до крак...

Многоножките и стоножките (скрипците) имат най-много крайници сред представителите на животинския свят. Тялото им е съставено от множество пръстеновидни членчета (сегменти). Стоножките имат до 100 крайници, а някои многоножки – и до 700. Стоножките и многоножките имат на главата си антенки, те изпълняват ролята на обонятелни органи.

Когато е нападнат, охлювът скрива изцяло тялото си в черупката.